

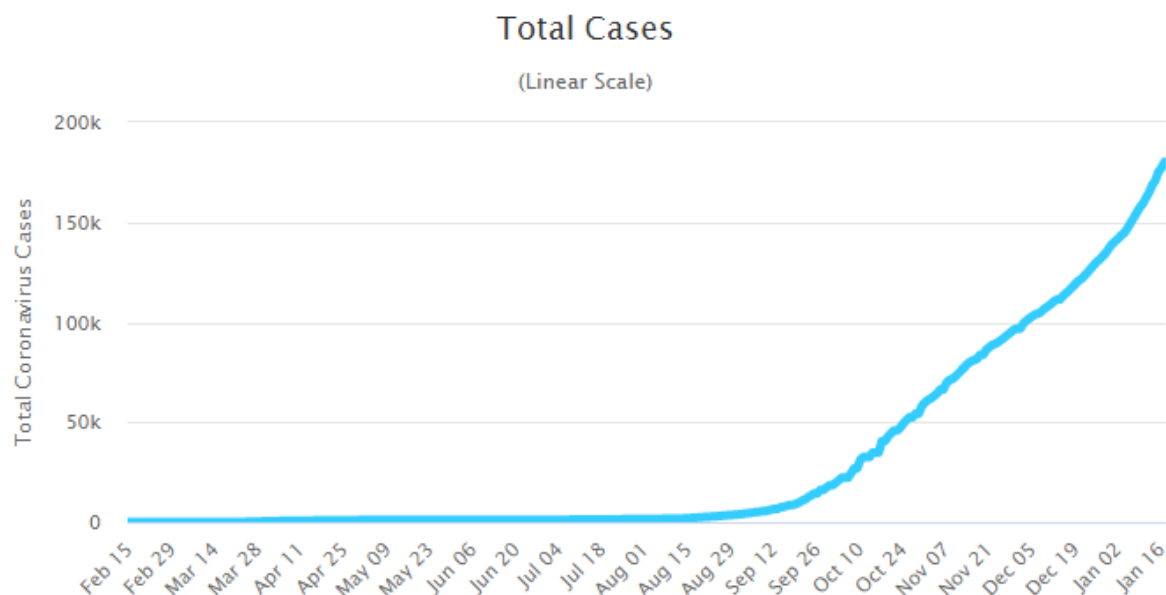
Tunézia

Utolsó frissítés dátuma: 2021.01.18.

Fertőzöttség állapota

Tunéziában erőteljes volt a második hullám, jelenleg a harmadik hullámra készülnek. Januárban jelentősen megugrott a napi új esetszám (2,500-4000 a decemberi 1500-2000-hez képest). A napi halálozások száma is magas (napi 70-100, a decemberi 50-60-hez képest). Mivel az első hullám gyenge volt, a kórházak (állami és magán) nem bővítették számottevően a kapacitásukat, lélegeztetőgépből továbbra is kevés van (adományokkal együtt jelenleg mindössze 300-350 van 11 millió lakosra), mostanra pedig forráshiány miatt nincs is kilátásban újabb fejlesztés. Az állami kórházak kapacitása rég le van kötve, magánkórházak közül pedig sokan nem fejlesztenek COVID részleget, mivel nem tudják megoldani a betegek elkülönítését, és nem akarják veszélyeztetni szolgáltatásaikat.

Esetek száma: 180,090

Korlátozások és azok (tervezett) feloldási üteme

A határok nyitva vannak, 72 órán belül érvényes negatív PCR teszttel bárki beléphet az országba. Ezt követően két hét karantén várható, ami egy hét után egy második negatív teszttel feloldható. Minden ország „narancssárga”.

Este 20.00 és reggel 5.00 óra között kijárási tilalom van, hétvégén 19.00 és 5.00 között. A létfontosságú szektorokon kívül csökkentett a munkarend (14.00-ig), és a kormányzóságok közti mozgás külön engedélyhez kötött. Az óvodák, alsó tagozatos iskolák egyenlőre nyitva vannak, a középiskolákban, egyetemekben távoktatás van.

Január 14-17-ig rövid időre szigorúbb korlátozásokat vezettek be (egész napos kijárási tilalom, közalkalmazottaknak váltónapos munkarend, magánalkalmazottaknak otthoni munkavégzés), de ennek célja inkább az volt, hogy megakadályozzák a 2011-es „arab tavasz” január 14-i

évfordulóján szokásos tüntetéseket. Január 14-24-ig az általános iskolák is bezártak, távoktatás van.

Áruforgalmi, kereskedelmi korlátozások

Tunézia gazdasága meglehetősen zárt, számos protekcionista intézkedés (tilalmak, kvóták, büntetővámok) van érvényben, amelyek sokszor nem publikusak, nem átláthatók. Jelenleg a kereskedelmi mérleg kiegyenlítése érdekében az ország az alapvető élelmiszereken kívül korlátozni igyekszik az élelmiszerek behozatalát, hogy a lakosság a helyben elérhető élelmiszereket fogyassza, akkor is, ha az magasabb áron, korlátozott mennyiségben érhető el. Ha valamilyen áru esetében feloldják az importkorlátozást, a beszerzésre irányuló állami közbeszerzésen olyan országokat részesítenek előnyben, amelyek a legnagyobb kereskedelmi partnerek, illetve a legtöbb segélyt/támogatást nyújtják az országnak (Franciaország, Olaszország, Németország).

Logisztika és szállítmányozás állapota

Az áruforgalom nem került korlátozás alá, a közúti, vasúti, légi és tengeri szállítmányozás akadálytalanul működött. Ugyanakkor, az ellátási láncok bizonytalansága miatt a forgalom csökkent.

Gazdasági kilátások

A 2011-es hatalomváltás óta lassú és kiegyensúlyozatlan a gazdasági fejlődés, 2019-ben a GDP növekedése alig 1% volt. Az IMF 2020. áprilisi, COVID kacsán készített gazdasági előrejelzése ugyan még optimista volt (2020-ra -4,3%-os, 2021-re pedig +4,1%-os növekedést jósoltak), de mivel a visszaesés szinte minden kulcságzatban drasztikus volt, új elemzések szerint 2021-re a növekedés mindösszesen +0,7% lesz. Az első negyedévben a növekedés -2,1% volt, a másodikban rekord alacsony -21,6%, a harmadikban pedig -6%.

Tunéziában a gazdasági reform elmaradása miatt az államadósság folyamatosan nő (2011-ben a GDP 43,1%-a volt, 2018-ban már 76,7%, 2019-ben várhatóan 80% körül lesz, 2020-ban pedig 90% körül). Bár a külföldi befektetések 2019-ig folyamatosan emelkedtek (2019-ben 750 millió USD, ami 12,7%-os növekedés volt 2018-hoz képest), azonban a 2020-as adatok (csak 2020 első negyedévében éves szinten -14,2%) alapján nagyon kis mértékben tudnak majd hozzájárulni a növekedéshez.

Az infláció 2019-ben mindössze 6,7% volt, és 2020 elején is sikerült alacsonyan tartani (2020 második negyedévében 5,7% volt, a harmadikban 4,9%), azonban a legrosszabb forgatókönyv szerint (december végéig nem enyhül a koronavírus járvány) az év végére elérheti a 8%-ot.

2019-ben a munkanélküliség 15,5% volt (a nők és a fiatal diplomások körében 22,6%-28,2%), ami a koronavírus válság hatására jelentősen megugrott. Hivatalos becslések szerint 2020 végére várhatóan 18% lesz, azonban a valóságban elérheti a 20-30%-ot is. A be nem jelentett „informális szektorban” (főleg a mezőgazdasági idénymunkák, és a turizmus, vendéglátás területén), ami a tunéziai munkavállalók kb. 44%-át foglalkoztatja, gyakorlatilag teljes mértékben megszűntek a munkahelyek.

Tunézia mezőgazdasága az ágazati reformnak köszönhetően jól teljesít (2019-ben a növekedés 9,5%-os volt), normál ügymenetben a GDP 10%-át adja, és a munkaképes lakosság 15%-át foglalkoztatja. A koronavírus kapcsán is viszonylag ellenállónak bizonyult (a második negyedévre a visszaesés mindössze 10,6 % volt, és 2020-ra éves szinten 3%-os növekedés várható). Az olívaolaj export 2020 márciusában, az éves értékesítések fő időszakában rekord növekedést hozott 28%-al, és a többi kiemelt szektorban is kezelhető volt a visszaesés (a tengeri ételek terén 18,6%, a datolya terén 12,6%, és a zöldség-gyümölcs terén 6,3%). Az ipar a GDP 22,7%-át adja, és a munkaképes lakosság 32,8%-át foglalkoztatja. Bár ez a szektor alapvetően exportra rendezkedett be, a járvány miatt jelentős visszaesés volt tapasztalható, főleg az off-shore vállalatoknál. A textil- és bőriparban a második negyedévre a visszaesés 83,5%-os volt, a gép- és elektronikai iparban 62,1%. A szolgáltatás-iparban az elmúlt években folyamatos volt a növekedés (a szektor a GDP 63,6%-át adja, és a munkaképes lakosság 52,2%-át foglalkoztatja), de a járvány miatt jelentős volt a visszaesés (a második negyedévben 30,4%, az első negyedévi 3,4%-al szemben). Az egyébként húzószektornak tartott turizmusban drasztikus volt a visszaesés (a második negyedévben 77,5%-al a szálloda- és vendéglátó iparban), és az azt kiszolgáló közlekedési szektorban is (51,4%-os).

Gazdasági válságkezelő intézkedések

A tavasszal bevezetett gazdaságmentő intézkedések pozitív hatása korlátozott volt. Mivel a Kormány elsősorban az állami szektort védi (állami vállalatok kimentése, állami vállalatok és közintézmények dolgozói bérének kifizetése), a magánszektorra nincs kapacitás. Mi több, bár az állami vállalatok helyzetéről hivatalos közlések nincsenek, tudható, hogy mostanra jelentős „rejtett adósságokat” halmoztak fel. Számos külföldi tulajdonú „off-shore” nagyvállalat (amelyek a magánszféra fő mozzgóit) bezárt, vagy korlátozottan működik. A tunéziai magánszektor nehéz helyzetben van, 2020 szeptemberére a kézműves vállalkozások 40%-a bezárt, és a kis- és közép-vállalkozások 35%-a került a csőd szélére.

A tavaszi mentőcsomag a 2019-es makrogazdasági adatok fényében jelentősen megterhelte a költségvetést, amelyet külföldi hitelekkel tud a kormány egyensúlyban tartani, a társadalmi feszültségek elkerülése érdekében.

Exportpiaci lehetőségek magyar cégek számára

Mezőgazdaság: Tunézia számos alapélelmiszer tekintetében szorul importra, de mivel a tunéziai piac rendkívül érzékeny, importkvótákkal és vámokkal védett, és a földrajzi távolság és a tenger több áru szállítását megnehezíti (pl. búza), magyar cégek nehezen tudnak érvényesülni, és inkább közelebbi, jobban megtérülő piacokat keresnek. Nem hivatalosan számos „mentességet” biztosít a tunéziai állam, de főleg azoknak a nagy országoknak, akiktől fejlesztési szempontból függőségben van (Franciaország, Olaszország, Németország).

Delikatesz élelmiszerekre van kereslet, és látszik is kitörési lehetőség magyar cégek számára, de mivel a luxusfogyasztás jelenleg korlátozott (drasztikusan csökkent a szállodák és vendéglátóhelyek látogatottsága), a koronavírus járvány lecsengéséig kitörés nem várható.

Egészségügy: Tunéziában az állami kórházak felszereltsége rendkívül alacsony, és az alacsony fizetőképes kereslet miatt a magánkórházakban is korlátozott. A COVID-al kapcsolatos

ellátottság is rendkívül alacsony, de forráshiány miatt nem is várható jelentős bővítés. Tovább rontja a magyar cégek helyzetét, hogy számos fejlett ország nyújt Tunéziának adományokat eszközökből (lélegeztetőgépek, maszkok, védőruhák, tesztek) ami még inkább csökkenti a készletet további fejlesztésekre. Tavasszal a hirtelen nagy mennyiségben beáramló segélyek miatt a kormány tervezte az állami kórházak fejlesztését (főleg „nagyberendezésekkel”, de mivel az első hullám gyenge volt, a fejlesztések elmaradtak, mostanra pedig forráshiány miatt nem kivitelezhetők.

Lélegeztetőgépek tekintetében korlátozott a kereslet. Az állami kórházak adományokból gazdálkodnak, a magánkórházak pedig csak az alacsonyabb kategóriás gépeket keresik (főleg kínai).

Védőfelszerelésből van helyi gyártmány, nem szorulnak importra.

A hirtelen megnövekedett COVID esetszámot Tunézia mobil kórházak telepítésével tervezi megoldani. Jelenleg a második hullám lassan lecsengőben van, de aktívan készülnek a harmadik hullámra, és szívesen fogadnak ajánlatokat a megvalósításhoz.